

Juhatuskiri

walla põllumeeste kogudele

Kiigikogu walimiste asjus 1923.

I. Üleüldised korraldustööd.

1. Kiigikogu walimise eeltööde korraldamine on walla põllumeeste kogude ülesanne.

2. Põllumeeste kogud peawad wallas põllumeeste koosolekuid korraldama, et neid põllumeeste walimiskawa, programmi ja kandidaatide nimekirjadega täielikult tutvustada, selleks tarbekorral maakonna esituse sekretäärilt kõnepidajaid nõutades ja neid edasi-tagasi küütid.

3. Kogude juhatused peawad maakonna esituse sekretäärile teiste erakondade poolt wallas ärapeetawate koosolekute kohta aegsasti ette teateid saatma, neile wastuwaidelejaid läkitama ja wastaste kihutajate kõnede ning wõtete üle wiibimata aru andma.

4. Rõndajama peawad põllumeeste kogud maakonna esituse sekretäärilt kihutuskirjandust nõutama, seinalehed läidawamatesse kohtadesse üles kleepima, lendlehed rahwa kogumisekohtades, oma ja wastaste kihutuskoosolekutel jne. wälja jagama, müüdwat kirjandust talust talusse wälja kandes hoolfasti paksuma ja wastaste kihutuskirjandusest maakonna esituse sekretäärile kohe proowid saatma.

5. Põhjalikuma kihutustöö tegemiseks ja wastaste kihutuse halwamiseks jaotab põllumeeste kogu (juhatus wõi täiskogu) walla küllakondade wõi talude seisukoha ja arwu järele osadesse, igasse walla osasse kõige agaramat ja osawamat kohalikk põllumeest kogu usaldusmeheks nimetades.

6. Põllumeeste kogu walib kohalikkude põllumeeste hulgast igasse walla hääletamisaoskonda tarwiliku arwu põllumeeste nimekirja esitajaid ja nõutab maakonna esituse sekretäärilt neile tarwilikud wolitused.

7. Põllumeeste kogu asutab iga hääletamiskoha ligidale walimise ajaks oma wali-

misebüroo, kus walwust peetakse, kes põllumeestest hääletamisel käib, kes hääletajal õige kandidaatide nimekirja kaasas on, et seda teiste erakondade kihutajad walimiseruumide usse ees muude nimekirjade wastu ümber ei wahetaks ja walijaid eksitusesse ei wiiks.

8. Walimisebüroo hoolitseb selle eest, et põllumeeste nimekirja esitajad walimiskastide juures oma ülesandeid hästi tuneks, et hääletamisel seaduse rikkumisi ette ei tuleks, ja teatab hääletamise käigust ja tagajärgedest wiibimata maakonna esituse sekretäärile kas telefoni ehk kiirkäskjala kaudu.

9. Runa kõik walimise eeltööd suurte aineliste kuludega ühenduses on, hoolitseb põllumeeste kogu, et põllumehed nende kulude katmiseks kogu kasjasse toetussummasid maksaks.

II. Põllumeeste kogude usaldusmeeste kohused.

10. Põllumeeste kogu poolt walitud usaldusmeeste kohused on: a) usaldusmehed on käsufandjad, b) nemad koguvad põllumeeste kogule liikmeid ja toetussummasid, c) teewad walimisekihutust.

11. Walla põllumeeste kogu juhatus saadab kõik koosolekute käsud ja muud teadaanded wõimalikult kirjalikult usaldusmeeste kätte, kes nad oma kindlates piirides ära määratud küllakonnas kõigile põllumeestele wõimalikult isiklikult kõige kiiremas korras edasi annawad.

12. Põllumeeste kogude usaldusmehed küllades ei jäta oma küllakonna põllumeestega kokku puutudes mitte juhust tarwitamata, et neid igat isiklikult walla põllumeeste kogu liikmeks kutsuda, põllumeeste kogude tähtsusst ja ülesandeid tarbekorral üksikasjalikult ära seletades, kui ka liikmemaksusid neilt edasiandmiseks wastu wõttes.

13. Põllumeeste kogu usaldusmees waatab walla hääleõigusliste kodanikute nimekirja hoolega järele, et selgusele jõuda, kas kõik selle küllakonna 20 aastased ja wanemad kodanikud, kes põllumeeste nimekirja poolt mõiksid hääletada, nimekirjas ülewal. Puudumise korral teatab sellest wälja jäetud isikutele nimekirja üleswõtmiseks tarwilikkude sammude astumiseks.

Nimekirjast wäljajäänud isikud wõiwad weel kats päewa enne walimise esimest päewa walimajas nimekirja üles wõetud saada, s. o. kuni 2. maini. Samuti wõiwad need isikud, kes 5 päewa enne walimise esimest päewa, see on 29. aprilliks walimise sedelid ja oma nimelist tunnistust kätte ei ole saanud, neid isiklikult wallamajast kuni 2. maini ära tuua.

14. Põllumeeste kogu usaldusmees peab oma küllakonna talust talusse läbi käima, et mitte ainult põllumeeste, waid ka nende naiste, poegade ja tütarde ja kodakondsete juures põllumeeste nimekirja heats hääletamiseks kihutustööd teha. Abinõud: suusõnaline seletus, koosolekutele kutsumine, kirjanduse lugeda andmine, põllumeeste nimekirjade wäljalõikamine nimekirjade poognast ja kätteandmine.

15. Põllumeeste kogu usaldusmees peab walimispäewadel walimisbüroos wiibima ja abinõusid tarwitusele wõtma, et kolmandal walimispäewal arajääjaid hääletamisele käsutada ning wiia.

16. Põllumeeste kogu usaldusmees peab wastaste kihutustööd küllakonnas filmas, annab selle üle põllumeeste kogu juhatusese ja maakonna esituse sekretäärile rutuliselt teateid ja wõtab selle halwamiseks abinõusid tarwitusele.

III. Walla walimise-jaostonna esitajate kohused.

17. Põllumeeste nimekirja esitaja määratab walla walimise-jaostonda walla põllumeeste kogu poolt. Et seaduse järele neid ainult põllumeeste nimekirja esitajaks olew isik ringkonna-komitee juures määrata wõib, siis annab sellekohased wolitused maakonna esituse sekretäär ringkonna komitee esitaja allkirjaga.

Põllumeeste kogu juhatus täidab aga need wolituseblangid täis, omalt poolt jaostonna esitaja nime ja walimise jaostonna nime wõi numbrit sisse kirjutades.

18. Jaostonna esitaja walwab walimise kasti juures selle järele, et häälte äraandmine ja muu walimistöö jaostonnas seaduse järele sünniks; selleks peab ta end õigeks ajaks walimisseadusega warustama.

19. Eriti paneb tema tähele, et hääletamisest ainult need isikud osa wõtawad, kes walijate nimekirjas ülewal ja et mitte keegi rohkem kui üks kord häält ei annaks.

20. Iga juhtumise kohta, mil hääletamisel seadused täitmata jäetakse wõi neid rikutakse, awaldab esitaja komisjonis protesti ja nõuab selle kohta protokollu tegemist.

21. Walwab selle järele, et ümbrikud, mis jaostonnas walijatele antakse, tühjad ja puhtad oleks, ning et põllumeeste nimekirja hääletamise sedelid häälte ülalugemisel mitte asjata tühjaks ei tunnistataks.

22. Walwab selle järele, et teiste erafondade esitajad ega muud isikud walimise ruumides ja nende treppidel ega sissekäikudel teiste nimekirjade heats kuidagi moodi kihutustööd ei teeks. Kui seda sünnib, siis nõuab otsekohe walimiskomiteelt, et see kihutustöö tegemisele lõpu teeks ning asja üle protokollu walmistaks.

23. Wõtab jaostonnas põllumeestelt teadaandmist ja järelepärimist komisjoni nime peale wastu ja muretseb selle eest, et asi harutusele tuleks ja otsus teada antaks.

24. Märgib omale nende isikute ja põllumeeste nimed üles, kes põllumeeste nimekirja poolt hääletaks, aga esimesel kahel walimispäewal hääletamas ei käinud, ning püüab ise ehk mõne teise kindla põllumeeste kogu liikme kaudu neile sõna saata ja nende peale mõjuda, et nad wiimasel walimispäewal enne kella 2, tingimata walimisele tuleks ja oma hääled ära annaks.

25. Annab kolmanda walimispäewa õhtul, kui hääled ära loetud, maakonna esituse sekretäärile walimise tagajärgedest täpisealt teada, kas telefoni, telegraafi wõi kiirkäskjala kaudu.

Üleriikline Põllumeeste Egitus.